

Ptačí svět, který uhranul poroty i čtenáře

Kniha ornitologa Tomáše Grima *Ptačí svět očima fotografa* není na trhu žádným nováčkem. Od svého vydání na konci roku 2024 stihla posbírat úctyhodnou řádku trofejí – publikované fotografie získaly nejvyšší počet ocenění v historii soutěže Czech Nature Photo a opakovaně zabodovaly i na mezinárodním poli v rámci prestižní soutěže Bird Photographer of the Year. Navíc se ukazuje, že pokud jde o pestrost a šíři záběru, nemá publikace konkurenci nejen v české, ale i ve světové literatuře. Autorskou knihu, která pokrývá všech 7 světadílů, na 50 zemí a přináší fotografie více než 170 druhů, aby člověk pohledal. Mohlo by se zdát, že o tomto skvělém díle už bylo řečeno vše. Jenže zatímco odborné poroty hodnotí technickou dokonalost snímků a jedinečnost okamžiku, skutečný důvod, proč tuhle knihu číst, leží možná jinde než v impozantním výčtu fotografovaných druhů či seznamech ocenění.

Dnešní encyklopedie a atlasy jsou krásné. Září v nich nádherné záběry ptáků v letu, na hnízdě, fotky mládát ve stáří půl, jednoho a dvou let i snímky netypicky zbarvených jedinců. Křídový papír se blýská jak Kojakova pleška a celá ta nádhera je završena fotografiemi vajíček, mapou výskytu, QR kódy, mp3 nahrávkami ptačích hlasů a speciální aplikací, u níž vážně nechápete, jak jste bez ní mohli žít. Jenomže...

Mít pohromadě tolik informací v tak dokonalé kvalitě nemusí vůbec nic znamenat. Jasně – v pátek si koupíte knížku a v neděli odpoledne už víte, jak se pozná sýkora lužní od sýkory babky. Poznáte druhy luňáků podle tvaru ocasu. A když se vás někdo zeptá na rozdíly ve zpěvu cvrčilký slavíkové a cvrčilký zelené, stačí nalistovat příslušnou stránku.

To, co vám ale taková kniha nedá, je touha a důvod about pohorky, zabalit svačinu a vyrazit na půl dne někam za město. Protože jazyk takových knih je jazykem androida

Data ze Star Treku. Hodně toho ví, ale emoci vám nepředá ani smykem.

Mám rád knihy, které mě lákají, abych je odložil a zkusil zažít svůj příběh. A proto mám rád knihu Tomáše Grima. Je taky krásná. Taky na kvalitním papíře. Ale tam to – naštěstí – nekončí.

Obří nálož fotografií z celého světa a autorův po čertech zábavný text vás jen tak nepustí. Každým otočením stránky se ocítáte na opačném konci zeměkoule. Oči se pasou na fotkách těch nejobyčejnějších fůglů i druhů, o jejichž existenci jste do včerejška neměli tušení. A vy jen žasnete, jak pestré a překvapující může chování ptáků být. Snímky jsou tak různorodé co do tématu, kompozice i zpracování, že to působí spíš jak výběr z portfolií několika fotografů. A Tomáš Grim vám k tomu vizuálnímu obžerství vypráví příběhy spojené s cestováním za ptáky a jejich fotografováním. Příběhy mnohdy poetické, vtipné a vesměs lehkonohe. Historiky z terénu, které vás pobaví, ale hlavně inspiřují. K tomu, abyste se dívali kolem sebe. A abyste viděli.

Malá technická poznámka nakonec: kniha je velká. Na procházku do lesa si ji budou brát nemnozí. Ale troufnu si říct, že těch 1,36 kila bude mít při vytváření vašeho vztahu k přírodě větší smysl než čtyřkilový superteleobjektiv.

Dušan Vainer

Memento mori? Carpe diem! Kontrast mezi životností střízlíka a neživotností jelení lebky, v níž si střízlík postavil hnízdo, mi poté, co jsem tak silný moment zahlédl na Facebooku, nedal spát. Na focení už ale bylo pozdě, střízlík zrovna vyváděl mladé. Další rok střízlík v lebce nezahníždil. Třetí rok vše klaplo – alespoň jsem si to myslel až do okamžiku, kdy jsem dorazil k inkriminované chalupě na Vysočině. Od sousedního potoka se ozývaly hlasy právě vyvedených střízlíků! Polil mě studený pot – naštěstí se ale střízlíci, na rozdíl od ostatních pěvců, do hnízda vracejí... Jeden z mála mých dlouho plánovaných snímků (skoro vše fotím ad hoc) získal na Czech Nature Photo 2024 1. místo v kategorii Cena za nejlepší fotografii české přírody. Za mě jde o trefný příklad pravidla „Půlku dobré fotky může dělat dobrý popisec“.

Knihy Kazda

<https://www.knihykazda.cz/ptaci-svet-ocima-fotografa>

